

Päiväys

6.7.2022

Diaarinumero

20199/03.04.04.04.23/2020

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös maa-aines ja ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

6.7.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **13.7.2022**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 6.7.2022 nro 797/2022, valitus maa-aines ja ympäristölupa-asiassa, maa-aineslupahakemus kalliokiviaineksen ottamiseen sekä ympäristölupahakemus louhintaan ja murskaamiseen, Rovaniemi.

Luvan hakijat

██

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **6.7.2022 – 15.8.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **15.8.2022**.

06.07.2022

Dnro 20199/03.04.04.04.23/2020

Asia Valitus maa-aines- ja ympäristöluva-asiassa

Muutoksenhakijat [REDACTED] ja [REDACTED] kuolinpesän osakkaina

Luvanhakijat [REDACTED] ja [REDACTED]

Päätös, johon on haettu muutosta

Rovaniemen ympäristölautakunta, 29.9.2020 (23.9.2020 § 120)

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena myöntänyt [REDACTED] ja [REDACTED] [REDACTED] maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan Taka-Lapinvaaraan tilalle [REDACTED]. Toiminnassa on noudatettava ympäristölautakunnan päätöksessä annettuja lupamääräyksiä ja toissijaisesti hakemuksessa ilmoitettuja asioita, jos niistä ei ole lupamääräystä.

Toiminnalle on myönnetty maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen aloittamisoikeus.

Päätöksessä on annettu lupamääräykset 1–41. Lupamääräykset 1–6, 9–19, 32, 34 ja 40 kuuluvat seuraavasti:

Toimintaa koskevat yleiset lupamääräykset

1. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 70 000 m³. Luvanhaltijan on huolehdittava siitä, ettei kokonaisottomäärää ylitetä.
2. Alueella saa murskata irrotettuja maa-aineksia enintään 40 000 tonnia vuodessa. Luvanhaltijan on huolehdittava siitä, ettei murskauksessa ylitetä sallittua murskausmäärää.
3. Ennen ottamistoiminnan aloittamista lupahakemuksessa esitetyn ottamisalueen nurkat on selkeästi merkitty maastoon (esimerkiksi

paaluttamalla), maa-ainesten oton aloituskohtiin on merkitty hyväksytty ottotaso, hyväksyttävissä oleva lupapäätöksen mukainen vakuus on asetettuna sekä aloitustarkastus pidettynä.

4. Alimmat ottamistasot on hakemuksessa esitetyt pohjoisosassa +180.00 ja eteläosassa +194,39. Ylimmän havaitun luonnollisen pohjaveden pinnan yläpuolelle on aina jätettävä vähintään yhden (1) metrin vahvuinen suojakerros.

5. Maa-ainestenotto on järjestettävä siten, että ottamisalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Jyrkät rinteet on aidattava tai merkittävä selkeästi esimerkiksi aidalla. Siimojen käyttö merkitsemiseen on kielletty. Toiminta-alueen ympäristöön tulee laittaa riittävä määrä varoituskylttejä, jotka ovat näkyvissä myös talvella.

6. Päivittäisessä toiminnassa tulee noudattaa seuraavia kellonaikoja:

- murskausta saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 07:00–22:00
- poraamista saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 07:00–21:00
- rikutusta saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 08:00–18:00
- räjäytyksiä saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 08:00–18:00
- kuormaamista ja edelleen kuljetusta saa tehdä arkipäivisin (ma-pe) kello 07:00–22:00 välisenä aikana.

Viikonloppuisin melua aiheuttava toiminta alueella on kielletty.

Melua ja tärinää koskevat lupamääräykset

9. Toiminnassa syntyvän melun A-painotettu keskiäänitaso (L_{Aeq}) ei saa ylittää lähimmissä häiriytyvissä kohteissa ulkona piha-alueella mitattuna päivällä (kello 07:00–22:00) 55 dB eikä yöllä (kello 22:00–07:00) 50 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla melun A-painotettu keskiäänitaso ei saa ylittää päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB.

10. Murskausasema ja sen melulähteet on sijoitettava mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle tasolle ja siten, että ottamisalueen seinämät estävät äänen etenemistä häiriytyvien kohteiden suuntaan.

11. Murskattavan materiaalin ja valmiin murskeen varastokasat on sijoitettava alueelle mahdollisuuksien mukaan niin, että ne estävät melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntiin.

11. Murskausaseman aiheuttamaa melua on lisäksi tarvittaessa torjuttava käyttämällä koteloiteja, kumituksia tai vastaavia muita parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia menetelmiä.

12. Kallion louhinta tulee toteuttaa niin, ettei räjäytystyö tai louhos aiheuta turvallisuusriskiä alueella liikkujille ja että toiminnasta aiheutuva melu ja tärinä jäävät mahdollisimman pieneksi. Räjäytystyön suorittajan tulee olla alan ammattilainen ja työ toteutuksessa tulee noudattaa asiaa koskevaa

lainsäädäntöä. Räjähdyksistä on tiedotettava lähialueen kiinteistöjä etukäteen. Räjähdytysten aiheuttama värinä tulee tarvittaessa mitata.

13. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan melumittauksia häiriytyvissä kohteissa ja antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä.

Päästöjä ilmaan koskevat lupamääräykset

14. Toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa. Pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä kastelulla, toimintojen sijoittelulla, putoamiskorkeuksien säätämällä, teknisillä ratkaisulla kuten koteloinneilla tai muilla parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisilla menetelmillä. Ellei haitallista pölyämistä voida muutoin estää, pölyä aiheuttava toiminta on keskeytettävä.

15. Ajoneuvojen kuormien ja alueelle johtavien teiden pölyäminen on estettävä siten, ettei toiminnasta aiheudu pölyhaittaa (esim. kastelemalla).

16. Lupaviranomainen voi tarvittaessa velvoittaa toiminnanharjoittajan suorittamaan hiukkasmittauksia ja antaa hiukkaspäästöjen alentamista koskevia lisämääräyksiä.

Päästöjä maaperään ja pohjaveteen koskevat lupamääräykset

17. Öljytuotteiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy alueen maaperään ja pohjaveteen on estettävä.

18. Alueelle sijoitettavien polttoainesäiliöiden on oltava polttonesteiden varastointiin tarkoitettuja, kaksoisvaipallisia tai kiinteällä ja katetulla valuma-altaalla varustettuja sekä ylitäytönestimellä varustettuja säiliöitä

19. Poltto- ja voiteluaineiden sekä muiden kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueilla maaperä tulee suojata nesteitä läpäisemättömällä pinnoitteella. Alueen tulee olla reunoiltaan korotettu siten, että vahinkotapauksissa maahan valuva neste ei pääse leviämään ympäristöön.

32. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava toimintansa päästöjä ja ympäristövaikutuksia ja ryhdyttävä tarvittaessa toimenpiteisiin melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi.

Mahdollisista toiminnan aiheuttamaa haittaa koskevista yhteydenotoista ja valituksista tulee ilmoittaa Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viipymättä.

Muut lupamääräykset

34. Asiattomien pääsy ajoneuvoilla toiminta-alueelle on estettävä lukittavalla puomilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä. Louhinta-alue on niiltä osin aidattava missä on putoamisvaara, ulkopuolisille aiheutuvan vaaran estämiseksi. Toiminta-alueen rakenteiden ja laitteistojen huollosta ja kunnossapidosta on huolehdittava niin, ettei toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riski lisääny.

40. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialaansa liittyvien parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden ja toimintatapojen kehittymistä ja otettava niitä soveltuvin osin käyttöön, jos näin voidaan vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Ratkaisun perustelut

Maa-ainelain mukaiset perustelut

Yleiset perustelut lupapäätökselle

Ottotoiminta ei aiheuta kauniin maisemankuvan turmeltumista eikä luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista. Alueella ei ole havaittu merkittäviä luontoarvoja, joten maa-ainestenotto ei aiheuta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Alueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita eikä valtakunnallisesti merkittäviä rakennettua kulttuuriympäristöä eikä alueella tai sen läheisyydessä ole inventoitu arvokkaita perinnemaisemakohteita. Alueella ei myöskään ole luonnonsuojelulain, uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin eläin- ja kasvilajien havaintopaikkoja.

Alue ei sijaitse tärkeällä 1 tai 2 luokan pohjavesialueella. Lupapäätöksessä on veloitettu jättämään pohjaveteen riittävä suojakerros ja polttoainesten käsittelystä on päätöksessä annettu määräykset. Toiminnasta ei siten aiheudu pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Alueella ei ole voimassa kuntatason kaavoja. Rovaniemen maakuntakaavassa pääkäyttötarkoitus on maa- ja metsätalousvaltainen alue (MT). Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettu- ja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin käyttötarkoituksiin, kuten muun muassa maa- ja kiviainesten ottoon.

Alue ei sijoitu rantavyöhykkeelle.

Ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemankuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi, kun ottaminen toteutetaan ottamissuunnitelman ja lupamääräysten mukaisesti.

Kun toiminnassa noudatetaan ottamissuunnitelmassa esitettyä ja lupamääräyksissä vaadittuja suojaustoimia ei ottotoiminta aiheuta vaaraa asukkaille tai ympäristölle.

Asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä maa-ainesten ottaminen ole ristiriidassa maa-aineslain 6 §:ssä säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten kanssa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Kun otetaan huomioon toiminta-alue ja sen ympäristön tila ja käyttö sekä tiedot kallion louhinnasta ja murskauksesta, tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Valtioneuvoston asetuksen 800/2010 3 § mukaan kivenlouhimo ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 1 500 metrin etäisyydellä lounaassa. Toiminta ei sijoitu asetuksen vastaisesti.

Alueella ei ole voimassa asema- tai yleiskaavaa. Rovaniemen maakuntakaavassa toiminta-alue sijoittuu maa- ja metsätalousalueelle (MT). Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Taka-Lapinvaaran toiminta-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelulain, uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin eläin- ja kasvilajien havaintopaikkoja.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakijat ovat valituksessaan vaatineet Rovaniemen ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja asian palauttamista Rovaniemen ympäristölautakunnan uuteen käsittelyyn. Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että hakijan tulee täydentää hakemusta puuttuvilta osin ja korjata mahdolliset luonnolle aiheutuneet vahingot.

Rovaniemen ympäristölautakunnan päätös on tehty puutteellisin ja osin virheellisin tiedoin. Myös ympäristöluvan hakemuksen kuulutukseen liittyvät asiakirjat sekä päätöksen pohjana olevat asiakirjat antavat ristiriitaista ja virheellistä tietoa. Päätös tulee kumota ja palauttaa, jotta se voidaan tehdä kunnollisilla taustatiedoilla. Tulee varmistaa, että päätöksen sallima toiminta ei vahingoita pohjoisen herkkää luontoa. Ennen kaikkea huomioon on otettava ympäristö- ja luontovaikutukset, jotka kohdistuvat myös naapurikiinteistöille ja ympäröiville suo- ja erämaa-alueille. Kaikkia seikkoja ei ole tuotu esille hakemuksen kuulutuksen yhteydessä. Päätöksen liitteenä olevien asiakirjojen perusteella vaikuttaa siltä, että toiminnan vaikutuksia ympäristölle ja ympäröivälle luonnolle ei ole riittävästi arvioitu, eikä kaikkia seikkoja ole luvanhakijan puolelta tuotu edes Rovaniemen ympäristölautakunnan tietoon.

Muun ohella kuulutusasiakirjoissa esitetyt maa-aineksen ottomäärät ovat erilaiset kuin ympäristölautakunnan pöytäkirjassa ja varsinaisen päätöksen tiedoissa kerrotaan. Hakemuksen kuulutuksen mukaan kymmenen vuoden aikana louhitaan yhteensä 100 000 tonnia ja varsinaisessa päätöksessä kerrotaan louhittavan 70 000 tonnia. Myös ottosyvyydet louhoksen eteläosassa eroavat eri asiakirjoissa. Huhtikuun julkisessa kuulutuksessa eteläosan alimmaksi ottosyvyydeksi kerrotaan +188,50 metriä, kun taas päätöksen pohjatiedoissa ja ympäristölautakunnan pöytäkirjassa alimmaksi ottosyvyydeksi kerrotaan eteläosassa +194,39 metriä. Asiakirjoissa ei ole esitetty, millä tasolla tällä alueella pohjaveden taso on. Lupamääräykset edellyttävät pohjaveden pintaan jätettävän metrin suojaetäisyyden yläpuolelle, joten pohjaveden pinnan taso täytyy luvanhakijoilla olla selvillä ennen kuin louhitaan vahingossa liian syväälle. Alueen lähistöllä on lähteitä, joissa pohjavesi kumpuaa maanpinnalle, mutta on epäselvää, ovatko edes kaikki alueen lähteet tiedossa. Lisäksi kuulutusasiakirjassa on kerrottu, että maa-ainesten keskimääräinen vuotuinen murskausmäärä on tarkoitus olla 28 000 t/a ja enintään 56 000 t/a, kun taas päätösasiakirjassa pohjatiedoiksi kerrotaan 20 000 t/a ja enintään 40 000 t/a. Maksimissaan vuotuinen määrä voi nousta siis jopa kaksinkertaiseksi.

Valituksenalaisessa päätöksessä on esitetty, että luvanhakija on jossakin vaiheessa muuttanut suunnitelmaa, mutta tätä ei ole tuotu esille kaikille asianosaisille, eikä julkisesti, ennen päätöstä. Kaikilla asianosaisilla ei siis ole tietoa, millä kaikin tavoin ottosuunnitelmaa on mahdollisesti muutettu, jättäen myös epäselväksi, mitkä annetut tiedot ovat oikeita.

Päätöksessä on esitetty virheellistä tietoa Lapinojan sijainnista suhteessa louhokseen. Asiakirjoista jää epäselväksi, mistä kohtaa etäisyys on mitattu. Tiedoissa kerrotaan Lapinojan sijaitsevan noin 160 metrin päässä. Jää epäselväksi, onko tällä tarkoitettu louhoksen reunaa vai keskiosaa. Peruskartalta mitattuna vanhemman maa-aineskuopan reunalta Lapinojaan on lyhimmillään vain noin 10 metriä matkaa. Julkisesti esitetyissä asiakirjoissa ei ole esitetty mitään tarkempaa karttakuvaa, miten louhoskuoppa sijaitsee, ainoastaan kiinteistö on osoitettu kartassa. Päätöksen mukaan pölyämisen estämiseksi louhoksella käytetään vähäisiä määriä vettä. Missään ei kerrota minkälaisista määristä on kyse tai mistä tämä vesi otetaan; tuodaanko se kenties säiliöautolla alueelle vai otetaanko alueen ojista.

Läheiseltä Rättiaapa -nimiseltä suolta, joka on pääasiassa naapurikiinteistöjen alueella, on kaivettu syvä oja, joka on johdettu tien ali kohti louhosta. Ojien kaivamisesta ei ole mitään mainintaa ympäristöluvan yhteydessä julkisesti esitetyissä asiakirjoissa. Osa ojista on tehty ilmeisesti tienkunnostuksen yhteydessä, mutta kaikkien ojien tarkoitus ei käy täysin selväksi, oja on ilmaantunut alueelle merkittävästi louhostoiminnan alettua. Koska oja ja uusia ojituksia ei mainita asiakirjoissa lainkaan, jää epäselväksi onko ojituksista tehty asianmukaiset ilmoitukset ELY-keskukselle ja onko tutkittu, mistä ja minne vesiä ohjailaan.

Louhoksen tarkoituksiin kaivetun ojan tai louhoksen vedenoton vaikutuksia ei ole arvioitu Kivalonaavan ja Rättiaavan suoluontotyyppien ja soiden vesitalouden kannalta lainkaan. Aapasuot ovat EU:n luontodirektiivin liitteen I tarkoittama luontotyyppi ja luontodirektiivin mukaan ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi. Lisäksi soita käytetään virkistyskäyttöön, jota louhostoiminta häiritsee.

Aikaisempia maa-aineslupia ei ole ollut käsillä olevan maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen yhteydessä nähtävillä. Ottamistoiminta alueella on jo aloitettu.

Turvallisuudesta ei ole huolehdittu. Minkäänlaisia varoituskylttejä ei alueella ole ollut edes vielä kesällä 2020, toimijat eivät myöskään ole ennalta varoittaneet naapurikiinteistöjen maanomistajia räjähdyksistä tai muustakaan toiminnasta. Puomilla ja lukolla aiemmin suljettuna pidetty yksityistie, Koivukivalon metsätie, on ollut auki, jolloin alueelle on päässyt ajamaan yhtä lailla kuka tahansa ulkopuolinenkin. Rekkaliikenne kapealla yksityistiellä, on ollut myös vaarallista. Ohituspaikkoja on kuitenkin sittemmin lisätty.

Toiminta-alueella ei ole asiakirjojen perusteella selvitetty luontoarvoja, kuten mahdollisten luonnonsuojelulain tarkoittamien suojeltavien lajien esiintymistä. Riittävänä ei voida pitää toteamusta siitä, että tällaisia lajeja ei tiedetä alueella olevan. Alueen läheisyydessä on havaittu esimerkiksi lennossa oleva maakotka.

Asiakirjoissa on ristiriitaista tietoa toiminta-alueella varastoitavista ja käytettävistä poltto- ja voiteluaineista sekä muista kemikaaleista. Epäselvää on, ovatko hakemusasiakirjojen tiedot olleet riittäviä päätöksen tekemiseksi.

Hakemuksen mukainen toiminta vaikuttaa toiminta-alueen yleiseen viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöarvoihin. Alueella on myös matkailuyrittäjiä, joille juuri luonnonrauha ja erämaisuus ovat yritystoiminnalle olennaisia tekijöitä. Louhoksen äänet kantautuvat kauas avointen aapasoiden yli jopa Varjakkavaaralle asti. Melupäästöt eivät siten rajoitu vain louhoksen välittömään läheisyyteen. Minkäänlaisia melumallinnus tai -mittaustuloksia ei ole asiakirjoissa esitetty, eikä pelkkiin melulle asetettuihin ohjearvoihin voi tukeutua, koska melun kokeminen on subjektiivista.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Rovaniemien ympäristölautakunta on lausuntonaan viitannut tekemäänsä päätökseen ja sen perusteluihin.

Rovaniemen kaupungille on varattu tilaisuus vastineen antamiselle. Vastinetta ei ole annettu.

Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiselle. Vastinetta ei ole annettu.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on vastineenaan esittänyt, että sillä ei ole ennakkoon ollut tietoa alueella tehdyistä ojituksista. Valituksesta ei pysty päättelemään tehdyn ojituksen laajuutta, tarkoitusta eikä sitä, olisiko siitä tullut ilmoittaa Lapin ELY-keskukselle. Kallioaineksen ottoalue sijoittuu pohjavesialueen ulkopuolelle.

Taka-Lapinvaaran kalliokiviainesten ottoalueen lähiympäristössä ei ole tiedossa olevia suurten petolintujen pesäreviirejä (Petolintujen pesät 2018, Metsähallitus). Maakotkan lähin pesäreviiri yli 9,5 kilometriä itään ei ole ollut käytössä vuoden 2018 tietojen mukaan, eikä alue ilmeisesti nykyisen maankäytön perusteella ole sovelias maakotkan pesimiselle. Saalistuslennolla olevan maakotkan havainnon perusteella ei voi tehdä tulkintaa siitä, että maakotkalla mahdollisesti tai todennäköisesti olisi pesäreviiri lähialueella. Maakotkan reviirikäyttö vaihtelee eri vuoden aikoina paljonkin, mutta on hyvin laaja, vähintään 100 km². Lähimmät käytössä olevat sääksen pesäreviirit ovat yli 15 kilometrin etäisyydellä pohjoisessa.

Suomen lintuatlaksen (3) ruutu 739:344, Rovaniemi Norvajärvi sijoittuu ottamisalueen ympäristöön, joka kuvaa lintulajien pesimisvarmuutta 10 kilometrin x 10 kilometrin ruudulla. Ruudun selvitysaste on hyvä. Ruudulla pesii varmasti 19, todennäköisesti 26 ja mahdollisesti 39 lajia (yhteensä 84 lintulajia). Petolinnuista, kanahaukan pesintä on varmaa, sääksen ja piekanan pesintä on mahdollista. Pöllöistä viirupöllön pesintä on todennäköistä, hiiripöllön, lapinpöllön ja helmipöllön mahdollista. Lintuatlaksen tiedot antavat suuntaa hyvin laajan alueen lintulajien pesimisvarmuudesta. Tavanomaisesti linnustonselvityksiä ei tehdä pienten ja keskisuurten maa-ainesten ottoalueiden osalta, vaan ympäristöhallinnon rekisteri suurten petolintujen pesät -rekisteri (Metsähallitus) on katsottu riittävän.

Kalliokiven ottamisalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain 42 §:n koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei 46 §:n uhanalaisten lajien havaintopaikkoja, ei 47 §:n erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin liitteen IV a eläinlajien ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja Suomen ympäristökeskuksen Hertta-rekisterin eliöt-osion mukaan.

Ottoalueen pohjoispuolella on 770 metrin etäisyydellä lähde ja toinen lähde on 1 100 metrin etäisyydelle kaakkoon.

Valtakunnallisesti arvokas kallioalue Santavaara (KAO120100) sijoittuu noin 3,1 kilometriä kaakkoon kalliokiviainesten ottoalueesta ja Nuuksvaara (KAO 120096) sijoittuu noin 4,7 kilometriä luoteeseen ottoalueesta.

Edellä kerrottu huomioon ottaen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueella ei sijaitse sellaisia ympäristö- ja luonnonarvoja, jotka siltä osin olisivat esteenä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen luvan myöntämiselle.

██████████ ja ██████████ *luvanhakijoina* ovat vaatineet, että muutoksenhakijoiden tekemä valitus on hylättävä. Ottomäärien eroavaisuudet johtuvat siitä, että viranomaisen pyynnöstä ottomäärää on vähennetty ja kaltevuuksia on loivennettu, jotta toiminnan loppuessa ennallistaminen ja maisemointi on helpompi toteuttaa ja tällä on luontoon suotuisampi vaikutus. Taka-Lapinvaaran ottoalue ei kuulu pohjavesialueeseen, kuten ELY-keskus on omassa lausunnossaan ilmaissut.

Lapinoja sijaitsee nykyisen luvan ottorajasta 160 metrin päässä, kuten lupa-asiakirjoissa on ilmoitettu ja niissä ei ole ristiriitaa etäisyyksien välillä. Lupa-asiakirjoissa on selkeästi ilmaistu etäisyydet kaikista rajoista ja ottoalue on asianmukaisesti aidattu kaksi metriä korkealla verkkoaidalla, kuten viranomainen on ohjeistanut.

Lupa-asiakirjoissa on selkeästi ilmaistu, että murskaaminen on kausiluonteista ja tapahtuu 1–2 kertaa vuodessa muutamien viikkojen jaksoissa ja lupa-asiakirjoista käy ilmi, miten pölynsidonta tapahtuu murskausvaiheessa. Lupa-asiakirjoissa on selkeästi ilmoitettuna myös ottosyvyydet.

Väittämä siitä, että Rättiaavan vettä ohjataan louhokselle, on virheellinen. Rättiaapa ei liity ottoalueeseen, sillä kyseessä oleva Rättiaapa sijaitsee päinvastaisessa suunnassa, noin 450 metrin päässä ottoalueesta. Rättiaavan läpi menee olemassa oleva metsäautotie, joka on ollut kymmeniä vuosia kyseisellä paikalla, ja metsäautotien alla on aina ollut ojarumpuja, joihin luvanhakijia ei ole kajonnut. Kuvassa oleva oja on luvanhakijoiden omistamalla kiinteistöllä. Kuvassa olevaa ojaa on siirretty, jotta olemassa olevaa tien levikettä on voitu laajentaa. Kyseinen oja kulkee samaa ojalinjastoa myöten, missä se on sijainnut aina. Toisin sanoen, luvanhakijat eivät ole koskeneet Rättiaavan luonnonmukaisiin ojiin, eikä tehneet kyseiselle Rättiaavalle ojituksia. Yhtään tierumpua ei ole lisätty olemassa olevalle Taka-Lapinvaaran metsäautotielle. Rättiaavan luonnollisiin ojiin ja virtaamiin ei ole millään tavalla koskettu. Luvanhakija ei ole vahingoittanut puroja tai soita.

Valituksen liitteenä on kuva hiekka- ja soranottoalueelta, ja oja on ottoalueelle johtavan uuden tien oja, joka on luvanhakijoiden omalla kiinteistöllä. Kuvassa oleva tierumpu on asennettu, jotta naapurikiinteistölle kulkeminen on mahdollista ja se on katsottu yhdessä naapurikiinteistön omistajan kanssa.

Aikaisemmat maa-ainesluvut ovat lainvoimaisia ja ennen sitä ne ovat olleet nähtävissä Rovaniemen kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että alueelta on louhittu kiveä jo vuonna 2019. Väittämä on virheellinen, sillä luvanhakijat ovat toimineet vuoden 2019 myönnetyn luvan mukaisesti ja alueelta on ajettu kyseisenä vuonna 2019 vain soraa ja hiekkaa asianmukaisen luvan mukaisesti. Nämä seikat voi tarkistaa Rovaniemen kaupungin ympäristövalvonnasta sekä maa-aineslain 23 § mukaisesta ilmoituslomakkeesta, jonne on sähköisesti ilmoitettu materiaalilaadut ja ottomäärät kuutioina. Kaikkeen maa-aineksen ottotoimintaan on ollut 2019–2020 Rovaniemen kaupungin viranomaisten myöntämät luvat. Alueella on tehty ympäristötarkastajan toimesta katselmus 2019–2020, jossa ottoalueesta ei ollut huomautettavaa.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet virheellistä tietoa tien turvallisuudesta. Koivukivalon metsätietä on parannettu muun muassa runkolinjaa vahvistamalla, olemassa olevia ohituspaikkoja on asianmukaisesti kunnostettu leventämällä niitä, joita kyseisellä tieosuudella on noin 13–15 kappaletta eli noin 200–300 metrin välein. Rekkaliikenne kyseisellä tieosuudella on kausiluonteista ja esimerkiksi vuonna 2020 rekkaliikennettä ei ollut Taka-Lapinvaarasta lainkaan heinä-joulukuun välillä. Kyseisellä tieosuudella oleva lukittava portti on luvanhakijan toimesta aina lukossa ja se lukitaan aina maa-ainesajon jälkeen päivän päätteeksi. Omille metsäpalstoilleen kyseisen portin kautta kulkevien henkilöiden toimesta ei ole voitu ottaa kantaa. Lisäksi Ounasjoelta ei näe ottoaluetta mistään suunnalta.

Luvanhakijat ovat viitanneet ELY-keskuksen antamaan lausuntoon liittyen kasveihin, lähteisiin, eläimiin, kallioon sekä virkistysalueeseen. Louhostoiminnalla ei ole vaikutusta alueen virkistyskäyttöön.

Muutoksenhakijat ovat antaneet vastaselityksen, jossa on muun ohella todettu, että asiassa saatu selvitys ei edelleenkään ole selventänyt louhosalueella pölynsidontaan käytettävien vesien määrää ja sitä, mistä vettä toimintaan otetaan. Lisäksi ojituksesta ja sen vaikutuksista Lapinojaan ja läheisiin suoalueisiin on edelleen epäselvyyttä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 27 § mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. Ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 c ja e mukaan luvanvaraisia toimintoja ovat

kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää sekä tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Ympäristönsuojelulain mukaan 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa. Hakemukseen on lisäksi tarvittaessa liitettävä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettu arviointi.

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (ympäristönsuojeluasetus) 2 luvussa säädetään tarkemmin lupahakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin mukaan toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Kuulutus ja hakemusasiakirjat voivat sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä toiminnanharjoittajan nimen ja toiminnan sijaintipaikan tiedot. Viranomaisen verkkosivuilla julkaistavat henkilötiedot on poistettava viranomaisen verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaan tieto kuulutuksesta on julkaistava myös toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain (410/2015) 108 §:ssä säädetään. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeetonta. Kuulutus on annettava erikseen tiedoksi niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Valtion lupaviranomaisen on julkaistava internetsivuillaan yleisölle tarkoitettu tiivistelmä lupahakemuksesta.

Ympäristönsuojeluasetuksen 11 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksesta ja ilmoituksesta on kuulutettava sen jälkeen, kun asia on riittävän yksityiskohtaisesti selvitetty. Lupahakemusta ja ilmoitusta koskevasta kuulutuksesta on käytävä ilmi ainakin: 1) asian luonne; 2) toiminnanharjoittajan yksilöinti- ja yhteystiedot; 3) kuvaus toiminnasta; 4) toiminnan sijoittamispaikka; 5) tiedot olennaisista päästöistä ja syntyvistä jätteistä; 6) tieto asian ratkaisevasta viranomaisesta ja siitä, keneltä asiasta saa lisätietoja; 7) tieto siitä, missä ja mihin ajankohtaan asti kuulutus sekä hakemus- tai ilmoitusasiakirjat pidetään nähtävillä; 8) tieto muistutusten ja mielipiteiden jättämiseksi; 9) tieto mahdollisesta julkisesta kuulemistilaisuudesta; 10) tieto mahdollisista lupahakemuksen johdosta käytävistä Suomen ja muun Euroopan unionin jäsenvaltion välisistä

neuvotteluista, jotka koskevat toiminnasta aiheutuvia valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia; 11) tieto siitä, sovelletaanko hankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Ympäristönsuojeluasetuksen 11 §:n 2 momentin mukaan, jos lupaa on haettu ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettuihin toimintoihin erillisillä hakemuksilla, niistä voidaan kuuluttaa yhteisesti yhdellä kuulutuksella.

Ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan, jos maa-ainesten ottamistoimintaa koskeva hanke edellyttää ympäristölupaa ja maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa, niitä koskevat lupahakemukset on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa muun muassa: 1) terveystahaitta; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä; 6) olennaista heikennystä edellytyksiin harjoittaa saamelaisen kotiseutualueella perinteisiä saamelaiselinkeinoja tai muutoin ylläpitää ja kehittää saamelaiskulttuuria taikka olennaista heikennystä kolttien elinolosuhteisiin tai mahdollisuuksiin harjoittaa kolttalaissa tarkoitettuja luontaiselinkeinoja kolttala-alueella.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa räsituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, räsituksen muu tavanomaisuus, räsituksen voimakkuus ja kesto, räsituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineslaissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Saman pykälän 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 4 §:n 1 momentin mukaan maa-ainesten ottamiseen on saatava lupa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin maa-ainesluvan hakemismenettelystä ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista.

Maa-aineslain 4 a §:n 1 momentin mukaan ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Maa-aineslain 4 a §:n 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettun asian käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 42–45, 84–86 ja 96 §:ssä säädetään. Lisäksi käsittelyssä noudatetaan, mitä tämän lain 7 §:n 2 momentissa säädetään lausunnon pyytämisestä.

Maa-aineslain 5 §:n 1 momentin mukaan lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen. Ottamissuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Maa-aineslain 5 §:n 2 momentin mukaan suunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvitettävä vallitsevat luonnonolosuhteet, ainesten määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Valtioneuvoston asetuksessa maa-ainesten ottamisen 1 §:ssä säädetään lupahakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä tiedoista.

Valtioneuvoston asetuksessa 800/2010 (niin sanottu MURAUS-asetus) säädetään tarkemmin kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta.

MURAUS-asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 993/1992 2 §:n 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.

Hallintolain 44 §:n mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi muun ohella: 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Asiassa saatu selvitys

Ympäristölautakunta on myöntänyt luvanhakijoille maa-aines- ja ympäristöluvan koskien kalliokiviaineksen ottamista sekä louhintaa, murskausta ja varastointia. Luvanhakijoille oli myönnetty kaksi maa-aineslupaa alueelle 27.2.2019 ja 27.11.2019. Ympäristölupaa ei aikaisemmalle toiminnalle ole ollut.

Hakemuksen mukainen toiminta-alue sijaitsee Rovaniemen Taka-Lapinvaarassa tilalla [REDACTED]. Alue sijaitsee noin 11 kilometriä Rovaniemen kaupungista pohjoiseen. Ounasjoen itäpuolentietä ottoalueelle on yksityistä metsäautotietä matkaa noin 2,5 kilometriä. Ottoalueen läheisyydessä ei ole asutusta. Lähimmät vakituiset asunrakennukset sijaitsevat ottoalueelta 1,5 kilometrin etäisyydellä lounaassa. Ottoalue ei sijoitu pohjavesialueelle. Noin 160 metrin etäisyydellä yhteislupaa koskevan hakemuksen mukaiselta ottoalueelta on Lapinoja. Ottoalueella tai sen läheisyydessä ei ole eikä luonnonsuojelulain, uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja tai suojelualueita eikä

Museoviraston karttapalvelun perusteella muinaismuistolain mukaisia kohteita.

Hakemusasiakirjojen ja päätöksen toimintaa kuvaavan selostusosion mukaan poltto- ja voiteluaineita ei varastoida alueella, ja niitä tuodaan alueella ainoastaan kyseisen päivän tarvetta vastaava määrä. Toiminta-aikojen ulkopuolisina aikoina alueella ei säilytetä työkoneita. Käytettävät poltto- ja voiteluainesäiliöt ovat joko kaksoisvaipallisia tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä. Onnettomuustilanteissa torjuntatoimet aloitetaan välittömästi ja murskauslaitoksella on aina käytettävissä imeytysturvetta.

Asiakirjojen perusteella ottoalueella melua aiheutuu merkittävimmin kallion poraamisesta, räjäytyksistä sekä kalliokiviaineksen murskaamisesta. Kallion poraamisessa käytettävän poravaunun lähtömelutaso on yleisesti noin 120–125 dB. Luonteeltaan poravaunun ääni on tasaista. Räjäytystöistä aiheutuu hetkellisesti ympäristöön leviävää voimakasta melua ja kalliopinnalla tuntuvaa tärinää. Räjäytyksiä tehdään kuitenkin vuositasolla hyvin harvoin ja räjäytyksen kesto on hyvin lyhyt. Murskauslaitoksen lähtömelutaso on yleisesti noin 122–124 dB. Murskauslaitoksessa melua aiheutuu sekä murskaamisesta että kiviaineksen seulomisesta. Sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman alhaiselle tasolle ja suojaavien maastonmuotojen taakse sekä tarvittaessa käyttämällä maa-ainesten varastokasoja meluesteinä, saadaan murskauksesta aiheutuvaa meluhaittaa pienennettyä. Rikotuksesta aiheutuvaa melua voidaan vähentää, kun rikotus tehdään mahdollisimman lähellä louhoksen rintauksia tai meluesteenä toimivien kasojen vierellä.

Asiakirjojen mukaan pölyämistä aiheutuu alueella tapahtuvasta liikenteestä, kallion poraamisesta ja louheen murskaamisesta. Maa-ainesten siirtokuljetuksista aiheutuvaa pölyämistä voidaan hillitä kulkuteiden, varastokasojen ja kuljetettavan materiaalin kastelulla sekä alentamalla siirtokuljetusten ajonopeuksia. Tarvittaessa kulkutien pölyämistä voidaan ehkäistä myös suolaamalla. Kulkuteiden ja maa-ainesten pölyämistä esiintyy lähinnä kuivalla säällä ja lämpimänä vuodenaikana. Kallion poraamisessa syntyvä pöly kerätään talteen poravaunuun sijoitetulla pölynerotusjärjestelmällä. Murskauslaitoksen aiheuttamaa pölyhaittaa saadaan vähennettyä kastelemalla murskattava kiviaines, lisäämällä murskauslaitoksen koteloiteja sekä pitämällä murskattavan kiviaineksen pudotuskorkeus mahdollisimman alhaisena. Hakemuksen mukaan vesi tuodaan paikalle säiliöautolla.

Hakemuksen mukaan ottotoiminnan aikana alueelle kertyvät sade- ja sulamisvedet voidaan tarvittaessa johtaa laskeutusaltaan kautta Lapinojaan. Ottotoiminnan päätyttyä maisemoinnin yhteydessä ottamisalueen koillispuolelta maavalli voidaan poistaa (joko osaksi tai kokonaan), jolloin pintavalunnan vedet eivät patoudu maavallia vasten. Ottoalueen lähistöllä ei sijaitse vesistöjä, joiden käyttöön ottotoiminta suoraan vaikuttaisi. Luvanhakijoiden vastaselityksen mukaan ojien laajentaminen on liittynyt tien leventämiseen.

Hakemuksen mukaan maa-aineslupaa on haettu kymmenen vuoden aikana toteutettavalle yhteensä 100 000 m³:n suuruiselle kalliokiviaineksen otolle. Toiminta-alueen pinta-ala on noin 2,22 ha ja ottoalueen pinta-ala on 1,58 ha. Ottamissyvyys on 0–11 metriä. Alin ottotaso hakemuksen mukaan pohjoisosassa +180,00 m ja eteläosassa +188,50 m (N₂₀₀₀). Otettava maa-aines käytetään lähialueiden rakennuskohteisiin.

Hakemusasiakirjojen mukaan maa-ainesta on tarkoitus murskata keskimäärin 28 000 tonnia vuodessa (maksimissaan 56 000 t/a). Tuotantopaksoja alueella on arviolta 1–2 kappaletta, tuotantopakson ollessa 2–6 viikkoa kerrallaan.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan lupahakemus on tullut vireille 29.3.2018, mutta asiakirjojen perusteella hakemus on päivätty 25.2.2020. Hakemus on kuulutettu kuulutusasiakirjan mukaan Rovaniemen kaupungin virallisella sähköisellä ilmoitustaululla 14.4.–21.5.2020.

Hakemusta on täydennetty 17.8.2020 ja 4.9.2020 päivätyillä kirjelmillä, joissa on muun ohella muutettu ottamissuunnitelmaa loiventamalla luiskia noin kaltevuuteen 1:2–1:2,5 siten, että kokonaisottomäärä on pienentynyt 70 000 m³:iin ja alin ottotaso on +180,00 m. Toiminta-alueella tuotettavan kiviaineksen määräksi on ilmoitettu keskimäärin 20 000 t/a ja enintään 40 000 t/a. Näistä muutoksista ei ole annettu erillistä kuulutusta tai kuultu asianosaisia erikseen.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on arvioitava, onko viranomaisella ollut asiaa ratkaistaessa tarpeellinen ja riittävä selvitys maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiselle sekä ovatko lupaviranomaisen antamat lupamääräykset riittäviä toiminnan vaikutukset ja riskit huomioon ottaen. Lisäksi valituksessa on vaadittu, että hallinto-oikeus määrää toiminnanharjoittajan korjaamaan luonnolle mahdollisesti aiheutuneet vahingot.

Hallinto-oikeus toteaa selvyiden vuoksi, että sen käsiteltävänä on valituksen johdosta maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa. Asiakirjoista saadun selvityksen perusteella ojat eivät liity nyt käsitelyssä olevaan maa-aines ja ympäristölupa-asiaan, vaan liittyvät tien kunnossapitoon. Asiassa ei hallinto-oikeudessa siten ole kysymys alueen ojituksia koskevista mahdollisista ilmoituksista tai lupatarpeen arvioinnista, jotka käsitellään erillisissä menettelyissä. Hallinto-oikeudella ei voi myöskään tämän asian yhteydessä määrätä maa-aines- ja ympäristölupa-asiaassa toiminnanharjoittajaa korjaamaan toiminnasta luonnolle aiheutuvia vahinkoja, joita saattaa aiheutua esimerkiksi rikkomustilanteissa. Liikenneturvallisuutta koskevat kysymykset eivät ole maa-aines- tai ympäristönsuojelulain mukaisten lupien arvioinnissa huomioon otettavia seikkoja. Siten hallinto-oikeus ei ota ojitusta, liikenneturvallisuutta tai luontovahinkojen korvaamista koskeviin vaatimuksiin ja väitteisiin kantaa tällä päätöksellä.

Valituksessa on todettu menettelyn osalta, että kuulutus ja valituksenlainen päätös ovat ristiriitaisia ja että päätöksestä olisi tullut tiedottaa ja kuulla

asianosaisia paremmin. Ristiriitaisuus johtaa muutoksenhakijoiden mukaan myös epäselvyyteen siitä, mitkä tiedot ovat toiminnanharjoittajaa velvoittavia. Alkuperäinen hakemus on kuulutettu 14.4.–21.5.2020 ympäristönsuojelulain 44 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen luvun 2 mukaisesti. Hakemusta on täydennetty ja muutettu 4.9.2020 päivätyillä asiakirjoilla. Asiassa saadun selvityksen mukaan hakemuksen kuulutuksessa esitetyt kokonaisotto- ja vuosittaiset enimmäismurskausmäärät ovat olleet suurempia kuin valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksissä 1 ja 2 on esitetty. Määrien pieneneminen ei ole vaikuttanut muiden asianosaisten etuun, ja sen on katsottava tosiasiallisesti vähentävän ympäristölle aiheutuvia haittoja. Siten syytä tiedottaa näistä muutoksista uudestaan ympäristönsuojelulain mukaisesti ei ole ollut. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi selvyyden vuoksi, että toiminnanharjoittajaa sitovat päätöksen lupamääräyksissä ilmoitetut määrät ja tiedot, eikä siten synny hallintolain 44 §:n vastaista epäselvyyttä siitä, mitä toiminnanharjoittajan tulee toiminnassa noudattaa ja mitä valvontaviranomaisen tulee valvonnassa soveltaa.

Hallinto-oikeuden on arvioitava, ovatko asiassa saadut selvitykset olleet riittäviä. Maa-aineslain 5 §:n mukaan ottamistoimintaa suunniteltaessa on tarvittavassa laajuudessa selvitettävä vallitsevat luonnonolosuhteet, aineiden määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin. Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ympäristönsuojelulain mukaan 39 § 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Valituksessa on esitetty, ettei vaikutuksia luontoon ole selvitetty riittävällä tavalla. Hakemuksen mukaan alueella ei ole suojeltavia kohteita, eikä tiedossa ole ollut erityisiä suojeltavia luontoarvoja. ELY-keskuksen hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan erityisiä luontoarvoja ei ole myöskään eri tietojärjestelmien mukaan. ELY-keskus on katsonut, että vaikutukset luontoon on arvioitu asianmukaisesti hanke huomioon ottaen. Hallinto-oikeus toteaa, että kun otetaan huomioon toiminnasta aiheutuvat vaikutukset, asiakirjoista saatava selvitys toiminta- ja ottoalueen sijainnista sekä ympäristön korkeustasot ja vesien valumasuunnat, sekä se että alue on osittain aiempaa ottoaluetta, on luontoarvojen selvittäminen ja toiminnan vaikutukset ympäröiviin luonnonolosuhteisiin tehty riittävällä tavoin maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisesti, eikä lisäselvityksen hankkimisesta määräämiselle ole perusteita.

Valituksessa on tuotu esiin toiminnasta aiheutuva meluhaitta ja sen vaikutus lähialueiden virkistyskäyttöön. Muutoksenhakijoiden mukaan myöskään tarvittavia selvityksiä ei ole tehty melun osalta. Hallinto-oikeus toteaa, että maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa lupa-asiassa melua arvioidaan MURAU-asetuksen 7 §:n perusteella melutasojen ohjeistoista annetun valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Virkistysalueisiin viitattaessa valtioneuvoston päätöksessä tarkoitetaan esimerkiksi kaavoituksessa erilliseksi

virkestysalueeksi merkittyä aluetta tai aluetta, joka on suojeltu virkestystarkoituksessa. Tällaisia erityisiä virkestysalueita ei hankealueen läheisyydessä sijaitse, vaikka tosiasiaassa lähialue voikin olla virkestyskäytössä. Lähimmät häiriintyvät kohteet eli vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,5 kilometrin etäisyydellä. Asiassa saadussa selvityksessä on todettu, mitkä työvaiheet louhinnassa ja murskauksessa aiheuttavat melua ja kuinka melun haitallisuutta pyritään toiminnan aikana vähentämään. Hakemuksessa on myös esitetty laitteiden lähtömelutasot. Karttatarkastelun perusteella hankealueen ja lähimpien häiriintyvien kohteiden väliin sijoittuu myös vaara, joka vaimentaa melua. Melun vähentämiseksi on annettu lupamääräys 6 koskien toiminta-aikoja ja lupamääräykset 9–11 koskien melurajoja, melun mahdollista mittaamista sekä melun vähentämiseksi tehtäviä toimia. Määräykset täyttävät MURAUUS-asetuksen ja ympäristönsuojelulain 52 §:n vaatimukset, eikä melusta voida ennalta arvioiden katsoa aiheutuvan naapurisuuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta haittaa.

Valituksessa on katsottu, että pölyhallintaa koskevat lupamääräykset ovat epäselviä ja vaikuttavat mahdollisesti lähialueen soiden olosuhteisiin, jos vesi otetaan alueen ojista. Hakemuksen mukaan toiminnan aiheuttamaa pölyämistä estetään koteloinnein ja kasteluin. Myös päätöksessä on määrätty, että toiminnasta ei saa aiheutua pölyhaittaa ja pölyn leviäminen ympäristöön on estettävä muun muassa kastelulla tarvittaessa. Hakemuksen mukaan pölynsidontaan käytettävä vesi tuodaan alueelle säiliöautolla, eikä hakemuksen mukaan vettä oteta Lapinojasta. Ennalta-arvioiden toiminnalla ei ole vaikutusta Rättiaavan tai Kivalonaavan vesitalouteen.

Valituksessa on edelleen esitetty, että alueella varastoitavien ja toiminnassa käytettävien kemikaalien osalta selvitys on ristiriitaista. Hakemuksen mukaan kemikaaleja tuodaan alueelle päivän tarvetta vastaava määrä eikä niitä varastoida muutoin alueella. Päätöksessä on annettu asianmukaiset lupamääräykset 18 ja 19 koskien kemikaalien varastointia. Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon selvitys siitä, että kemikaaleja ei varastoida alueella muutoin kuin päivittäisen tarpeen mukaisia määriä, ovat päätöksessä annetut lupamääräykset riittävät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja siten ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisia.

Johtopäätös

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalainen päätös on sisällöltään hallintolain mukaisesti riittävän selkeä, hakijan lupaviranomaiselle antama selvitys on ollut riittävä lupaharkintaa varten ja että hakemusmenettelyssä tai päätöksenteossa ei ole tapahtunut sellaista ympäristönsuojelulain vastaista menettelyvirhettä, että päätös olisi valituksen johdosta kumottava ja asia palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Asiassa saatu selvitys ja lupamääräykset huomioon ottaen ei ole odotettavissa, että toiminnasta aiheutuisi maa-aineslain tai ympäristönsuojelulain vastaista seurausta, jonka perusteella lupapäätös olisi kumottava. Lupamääräyksiä on myös pidettävä maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisesti riittävinä. Siten päätöstä ei ole syytä muuttaa miltään osin, vaan valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Rovaniemen kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **15.8.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Riitta Riihimäki ja asessori Laura Portin sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi.

Esittelijä Ruusu Nyqvist.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös**

██████████ ja ██████████ kuolinpesän
osakkaina, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
Osoite: ██████████
(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Rovaniemen ympäristölautakunta

Rovaniemen kaupunginhallitus

Rovaniemen kaupungin terveysuojeluviranomainen

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>